

druk van zijn *Ramus Aureus*. Het eindigt in mineur.

'Maar zou ik spreken over de oorzaak van de veranderde omstandigheden en u verhalen van de situatie van het moment op de school die door mijn komst een periode van grote bloei kende, ik zou wellicht te uitvoerig worden en mijn woorden wekten mogelijk ergernis, vooral in dit duistere, droeve tijdsgewricht...'

Doelde de oude rector op de religieuze en politieke ontwikkelingen die de school niet voorbijgingen? Op 30.12.1619 concludeert de Vroedschap: 'De Groote Schoolen (d.i. de stadsschool) (zijn) de ordre der Synoode Nationaal onderworpen', en stipuleert: 'Wel verstaende dat opzigt ende reformatie derzelve zal staan ende koomen aande Politicque Magistraat'. Wat was Carpentiers standpunt in deze kwestie? En heeft hij gehoor willen geven aan de eis tot ondertekening van haar besluiten, die deze synode stelde en de Vroedschap op 27.2.1620 doorgaf, 'behoudelijk nogtans dat het Deportement (d.i. ontslag) ofte Continuatie ende anneming van de Schoolmeesters zal blijven aan de Heeren Magistraten'? Of werd hij veeleer geplaagd door de terugloop van de school, die hem had gedwongen om zijn 3e meester Van der Swaan (Cygnius) te ontslaan? Feit is - en dat is de eerste en tevens laatste maal, dat zijn naam in de resoluties van de Vroedschap voorkomt! - dat op 18.6.1620 een commissie opdracht krijgt 'te verneemen nae een ofte meer bequame persoonen tot Rector in plaatse van P. Carpentier, dewelke hoe lang hoe meer verkintscht'. In nov. d.a.v. - de 7e was de begrafenis - kwam het einde van het leven van een balling om het geloof, een leven dat in dienst aan de jeugd en aan zijn kerk is opgebrand, en tenslotte allengs is uitgedoofd⁶²).

NOTEN

*) Aan al mijn correspondenten ben ik dank verschuldigd. Men vindt hun namen in de noten. Dankbaar vermeld ik hier de assistentie van mijn oud-leerlinge mevrouw Anneke Ritskes-Kroos, die de tekst van mijn manuscript zo fraai heeft verwerkt.

1) H.L.V. de Groote, *De 16e-eeuwse Antwerpse Schoolmeesters in: Bijdragen tot de geschiedenis inzonderheid van het oud hertogdom Brabant* 50 (1967) 239.

2) J.G.C.A. Briels, *Nationaal Biografisch Woordenboek* 6 (1974) kolom 76-79 (= Briels 1974).

3) Deze predikant heette Pieter Willemszn. Carpentier. Geboren in 1538